

Eitrandi algur

Drupu nærurum 10

FELLI: Eitrandi algan *Heterosigma carterae* gjörði tvær reisir um seg í einum alibrúki í Kaldsbaksfirði í fjör.

Tað vóru tveir svartir mánadagar. Ein alari misti tilsamans 60 tons av alisílum, tá sama alibrúk varð rakt av eitrandi algum. Tvær ferðir. Eftir bara einari viku.

Sjógvurin myrkabrúnur

Mánamorgunin 25. september lógu deyð síl og flutu í vatnsorpuni í alibrúkinum. Onnur svumu so ovarlaga, at fjaðrarnar stungu uppundan. Sjógvurin var myrkt brúnur á at líta, og á vatnsorpuni sóust smáar bløðrur. Sýnið niður í sjógvin var bert 4,5 m.

Djórælækni og Fiskirannsóknarstovan staðfestu, at talan var um eitrandi algur og ikki um sjúku, hóast algublómar ikki eru væntandi so seint á ári. Royndir staðfestu, at talan var um eitrandi alguna *Heterosigma carterae* (fyrr nevnd *Heterosigma akashiwo*). Ein evarska lítill alga – ella plantuplankton – sum framleiðir eiturevni. Eiturevni, sum drepur fisk.

Algan helt seg ovarlaga í sjónum og tað mesta av *Heterosigma carterae* henda dagin var 381.000 algur pr. litur á 3 m dýpi. Aðrar kiselalgur og flaggellatar, sum ikki eru eitrandi,

Brimil sleipar alibrúkið á Kaldbaksfirði burtur frá teimum eitrandi algunum. Tað hjálpti væl um støðuna.

KARINA NATTESTAD NOLSØE, UMHVØRVISTEKNIKARI

800.000 alisíl

vóru eisini funnar, so sum *Eucampia zoodiacus* og *Skeletonema costatum*.

Dagin eftir var støðan nógv batnað. Sýnið niður í sjógvin var meir enn 10 m og mesti algutættleikin inni á fjørðinum var 8.000 algur pr. litur á 5 m dýpi og við Kaldbaks bygd vóru 22.000 algur pr. litur á 3 m dýpi.

Enn eitt álop

Hildið varð, at nú var av fyri hesu ferð, men mánadagin 2. oktober var aftur galið. Hesuferð bara nógv verri.

Tað mesta av *Heterosigma* hendan dagin var 1.306.000 algur pr. litur á 1 m dýpi inni við alibrúkið, og sýnið niður í sjógvin var 3,5 m.

Alararnir gjørdu skjótt av. Teir fingi vaktarskipið Brimil at sleipa alibrúkið longur út á fjørðin, har minni var av *Heterosigma*. Hóast vandin ikki var av, vísti tað seg at betra munandi um støðuna hjá fiskinum.

Fiskiannsóknarstovan fylgdi við støðuni. Nakrar dagar seinni var nøgðin av algum nógv minkað, og vaks síðan ikki aftur.

FAKTA:

Eitrandi algublómar sjáldsamir

Algur eru smátt plantuplankton, ið svimur í sjónum. Næstan øll sløgini eru púra vandaleys. Tey eru føði hjá djóraplanktoni og eru sostatt av tí góða. Men nøkur fá sløg gera eiturevni, sum tey skilja út í sjógvin, og um nógv er av einum av hesum sløgnum, kann tað nerva ella drepa t.d. fisk. Vanliga kann fiskurin svimja undan teimum eitradu algunum, so at hann ikki verður eitradur. Men í alibrúkunum sleppur fiskurin ongan veg. Tá liviumstøðurnar hjá algum ikki eru góðar, gera tær sær sporar, sum søkka niður á botn. Sporin spírar, tá røttu umstøðurnar eru, og tá kann algan blóma upp og skaða fiskin.

Smáu sílini meinast rakt

Í alibrúkinum í Kaldbaksfirði gingu eini 800.000 síl, sum vigaðu góð 700 tons tilsamans.

Av hesum drap algan útvið 95.000 síl. Serliga gekk tað út yvir tey smáu sílini upp á eini 200 gramm, har nærum helvtin av sílunum doyðu. Av teimum størri sílunum, sum vigaðu millum 800-1.400 gramm, var fellidi 6-7 %. Samlaða vektin av deyða fiskinum var 57.990 kg.